

Arbetarna betalar

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Ingå bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

FOTO: VOLVO PV

Banden fortsätter att rulla på Volvo i Torslanda. Det krävs till och med övertidsarbete. Men lönesänkningarna som IF Metall gick med på i våras består. Arbetsgivarna utnyttjar krisen för att uppnå full flexibilisering av arbetskraften, menar IF Metall-medlemmen och Volvoarbetaren Lasse Henriksson.

IF Metall är pressade. Var femte medlem är arbetslös. Men genom krisavtalet, som handlar om sänkta löner och förkortad arbetstid, hävdar facket att de har räddat 12 000 jobb. Medlemmarna är splittrade i sin inställning till avtalet. Lasse Henriksson har jobbat på Volvofabriken i Torslanda sedan 1978, och är mycket tveksam till den siffran. Kanske kan sänkta löner rädda några jobb på marginalen på kort sikt, säger han, men på Torslanda märks bieffekterna.

– Vi jobbade övertid nu i lördags och ska jobba övertid på lördag igen – ändå gäller avtalet. Vi går mot en total flexibilisering av arbetstiden.

Volvo har sedan länge planerat att stoppa banden för ombyggnation den 18 september. Nu utnyttjar arbetsgivaren avtalet och låter arbetarna gå hem med lägre lön, enligt Henriksson. Och lönehöjningen som skulle kommit den 1 april har frusit inne till nästa år.

IF Metall hävdar att deras krisavtal har räddat tusentals jobb. Men på Volvo i Torslanda märks bieffekterna.

krisen

– Man kan inte alltid vinna, man kan tvingas till eftergifter och nederlag, men man måste som fackförening börja med att slåss. Lite i alla fall. Vad Metall gjorde var att de gick ut tillsammans med företagen och sade: problemet är arbetarnas löner.

FORDONSINDUSTRIN VAR en kontroversiell fråga när krisen slog som värst. Näringsminister Maud Olofsson gav till slut med sig och presenterade i december ett krispaket. ”Jobben ska stanna och utvecklas här i Sverige”, sade hon. Regeringspropositionen börjar: ”Den globala klimatutmaningen ställer stora krav på en omvandling och förnyelse av hela samhället”.

Det är ett ställningstagande som Lasse Henriksson håller med om.

– Det är inte ett självändamål att producera vad som helst. Den enda strategin som vår fackförening har är att göra fler lyxbilar när vi står inför en klimatkatastrof. Man borde ifrågasätta vad arbetare gör och hur mycket arbetare som behövs för det.

Regeringens klimatanpassade omvandling av det svenska samhället låter vänta på sig. Enligt Svt:s Agenda i söndags har inte en krona betalats ut till industrin från regeringens krispaket.

Däremot sprider sig trenden av sänkta löner. Coops inköpsbolag rev upp ackordsavtalet i juni och

”Vad Metall gjorde var att de gick ut tillsammans med företagen och sade: problemet är arbetarnas löner.”

Lasse Henriksson, Volvoarbetare.

krävde sedan sänkta ackord. Mer än 90 procent av arbetarna på Coops lager i Bro röstade nej till kravet. Coop lät då förklara att minimilönen gäller: 117 kronor i timmen. Det handlar om en sänkt månadslön på omkring 3 800 kronor, enligt Handelsnytt. Efter fackliga protester har Coop gått med på nya förhandlingar.

TT RAPPORTERAR att så många som 100 000 anställda har eller kan komma att se sina löner sänkta. I den här krisen är arbetarna förlovarna, menar Daniel Ankarloo, ekonomisk historiker vid Malmö högskola.

– På de lokala klubbarna tänker de ”okej, man varslar några och vi gör några sådana här krisavtal, och sedan är det över.” Men det är inte över. Även om strategin lyckas är den felaktig, för man går med på att det är lönen som är problemet.

Daniel Ankarloo menar att det

enda sättet att rädda jobben och öka sysselsättningen är att satsa på landsting, kommuner och statliga jobb. Då kan produktionen också styras mer efter expanderade välfärdsbehov, i ljuset av en krympande fordonsindustri.

– I stället för att rädda arbeten ska vi rädda arbetarna.

I DAG ÄR DET kontroversiellt att prata om att expandera den offentliga sektorn.

– Det beror främst på två fenomen som pågått sedan 1980-talet: realsocialismens fall, och nyliberalismens frammarsch.

Det har bidragit till att arbetarrörelsen är allvarligt försvagad, menar Ankarloo. Den är stark på pappret, men organisatoriskt och ideologiskt förvirrad nu när arbetslösheten ökat dramatiskt och socialdemokratisk politik inte har styrts. Nu är arbetarrörelsen historiskt svag, säger Ankarloo, vilket gör att vissa arbetare går med på kortsiktiga avtal för att försöka rädda sig själva.

– Det enda positiva är att förra gången vi fick ett stort uppsving i svensk arbetarrörelse var 1969–1970 med gruvarbetarstrejken och allt som hände då – det var ingen som förutsåg det heller, man kan ju hoppas att det händer nu.

– Men det ser inte så ut just nu.

CHRISTOPHER HOLMBACK
christopher.holmback@arbetaren.se